

ขั้นตอนการขออนุญาตและทำข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์ในการเข้าถึงพันธุ์พืช
ตามมาตรา 52 แห่งพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. 2542

สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช

ผู้ใดเข้าถึงพันธุ์พืชในกรณีเก็บ จัดหา หรือรวบรวมพันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไป¹ พันธุ์พืชป่า² หรือส่วน
หนึ่งส่วนใดของพันธุ์พืชดังกล่าว เพื่อการปรับปรุงพันธุ์ ศึกษา ทดลอง หรือวิจัยเพื่อประโยชน์ในทางการค้า
จะต้องได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ และทำข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์ ตามมาตรา 52 แห่ง
พระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. 2542 ซึ่งการขออนุญาต และการทำข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์ใน
การเข้าถึงพันธุ์พืชในกรณีดังกล่าว ต้องปฏิบัติตามกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขอ
อนุญาตเก็บ จัดหา หรือรวบรวมพันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไป หรือพันธุ์พืชป่า เพื่อการปรับปรุงพันธุ์ ศึกษา ทดลอง
วิจัยเพื่อประโยชน์ในทางการค้า และการทำข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์ พ.ศ. 2553 ส่วนแบบคำขออนุญาต
และแบบข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์ในการเข้าถึงพันธุ์พืชในกรณีดังกล่าว ให้ใช้แบบตามประกาศกรม
วิชาการเกษตร เรื่อง กำหนดแบบคำขออนุญาต และแบบข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์ จากการเก็บ จัดหา
หรือรวบรวมพันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไป และพันธุ์พืชป่า เพื่อการปรับปรุงพันธุ์ ศึกษา ทดลอง หรือวิจัยเพื่อ
ประโยชน์ในทางการค้า พ.ศ. 2555

ขั้นตอนการขออนุญาตและการทำข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์ในการเข้าถึงพันธุ์พืช

ขั้นตอนที่ 1 ยื่นคำขออนุญาต

ผู้ใดเก็บ จัดหา หรือรวบรวมพันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไป พันธุ์พืชป่า หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพันธุ์พืช
ดังกล่าว เพื่อการปรับปรุงพันธุ์ ศึกษา ทดลอง หรือวิจัยเพื่อประโยชน์ในทางการค้า จะต้องขออนุญาตตาม
แบบคำขออนุญาตเก็บ จัดหา หรือรวบรวมพันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไป พันธุ์พืชป่า หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพันธุ์พืช
ดังกล่าว เพื่อการปรับปรุงพันธุ์ ศึกษา ทดลอง หรือวิจัยเพื่อประโยชน์ในทางการค้า (แบบ ค.พ.9) ต่อพนักงาน
เจ้าหน้าที่ ณ สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร กระทรวงและสหกรณ์ แขวงลาดยาว เขตจตุจักร
กรุงเทพมหานคร ด้วยตนเอง หรือมอบอำนาจให้บุคคลอื่นกระทำแทน หรือส่งคำขออนุญาตทางไปรษณีย์
ลงทะเบียนตอบรับก็ได้

ขั้นตอนที่ 2 ตรวจสอบคำขออนุญาต

เพื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับคำขออนุญาตแล้ว จะตรวจสอบคำขออนุญาตพร้อมด้วยเอกสาร
หลักฐานว่าถูกต้องและครบถ้วนหรือไม่

¹ พันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไป หมายความว่า พันธุ์พืชที่เกิดภายในประเทศหรือมีอยู่ในประเทศ ซึ่งได้มีการใช้
ประโยชน์อย่างแพร่หลาย และให้หมายรวมถึงพันธุ์พืชที่ไม่ใช่พันธุ์พืชใหม่ พันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น หรือ
พันธุ์พืชป่า

² พันธุ์พืชป่า หมายความว่า พันธุ์พืชที่มีหรือเคยมีอยู่ในประเทศ ตามสภาพธรรมชาติและมิได้มีการนำไปใช้
เพาะปลูกอย่างแพร่หลาย

2.1 หากเห็นว่าไม่ถูกต้อง หรือไม่ครบถ้วนประการใด พนักงานเจ้าหน้าที่จะมีหนังสือแจ้งให้ผู้ขออนุญาตแก้ไขเพิ่มเติม หรือยื่นเอกสารและหลักฐานให้ครบถ้วนภายใน 30 วันนับจากวันที่ได้รับหนังสือแจ้ง หากผู้ขออนุญาตไม่ดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนด ให้ถือว่าไม่ประสงค์ที่จะยื่นคำขออนุญาตฯ นั้น

2.2 ในกรณีที่เห็นว่าถูกต้องและครบถ้วน พนักงานเจ้าหน้าที่จะส่งคำขออนุญาตและเอกสารหลักฐานต่อคณะทำงานซึ่งอธิบดีแต่งตั้งเพื่อพิจารณาบัญชีแสดงรายการโครงการ ข้อเสนอเกี่ยวกับการแบ่งปันผลประโยชน์ และเจรจาต่อรองกับผู้ขออนุญาตที่เกี่ยวกับการแบ่งปันผลประโยชน์

ขั้นตอนที่ 3 พิจารณาและเจรจาต่อรองเกี่ยวกับการแบ่งปันผลประโยชน์

หลังจากคณะทำงานซึ่งอธิบดีแต่งตั้งดังกล่าว ได้รับคำขออนุญาตพร้อมเอกสารหลักฐานจากพนักงานเจ้าหน้าที่แล้ว คณะทำงานจะทำการเจรจาต่อรองกับผู้ขออนุญาต โดยพิจารณาจากบัญชีแสดงรายการ โครงการ และข้อเสนอเกี่ยวกับการแบ่งปันผลประโยชน์ ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงความเป็นไปได้ของโครงการ ประโยชน์ของรัฐที่จะได้รับ ทั้งทางทรัพย์สิน ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี การพัฒนาบุคลากร ผลประโยชน์อื่น ๆ และความคุ้มค่าของเอกชนในการดำเนินงานประกอบกัน

3.1 ในกรณีตกลงกันได้ หากพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจอนุญาตเห็นชอบกับการตกลงนั้น ให้มีหนังสือแจ้งคำสั่งให้ผู้ขออนุญาตทราบ เพื่อให้มาทำข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์ (ตามแบบ ค.พ.12) พร้อมทั้งรับหนังสืออนุญาต (แบบ ค.พ.11) ภายใน 15 วัน นับจากวันที่ได้รับหนังสือแจ้ง หากผู้ขออนุญาตไม่มาทำข้อตกลงภายในเวลาที่กำหนด ให้ถือว่าผู้ขออนุญาตไม่ประสงค์ที่จะขออนุญาต

3.2 ในกรณีตกลงกันไม่ได้ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจอนุญาตไม่เห็นชอบกับการตกลง ให้มีคำสั่งไม่อนุญาตพร้อมกับมีหนังสือแจ้งคำสั่งให้ผู้ขออนุญาตทราบภายใน 15 วัน นับแต่วันที่มีคำสั่ง

ขั้นตอนที่ 4 การทำข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์

เมื่อผู้ขออนุญาตได้รับแจ้งคำสั่งอนุญาตให้มาทำข้อตกลงกับพนักงานเจ้าหน้าที่ ผู้มีอำนาจอนุญาตด้วยตนเอง หรือมอบอำนาจให้บุคคลอื่นกระทำแทน ณ สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กฎกระทรวงและแบบฟอร์ม

- กฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาตเก็บ จัดหา หรือรวบรวมพันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไป หรือพันธุ์พืชป่า เพื่อการปรับปรุงพันธุ์ ศึกษา ทดลอง วิจัยเพื่อประโยชน์ในทางการค้า และทำข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์ พ.ศ. 2553
- แบบคำขอเก็บ จัดหา หรือรวบรวมพันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไป พันธุ์พืชป่า หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพันธุ์พืชดังกล่าว เพื่อปรับปรุงพันธุ์ ศึกษา ทดลอง หรือวิจัยเพื่อประโยชน์ในทางการค้า (แบบ ค.พ.9)
- แบบข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์จากการใช้พันธุ์พืช และ/หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไป และพันธุ์พืชป่า (แบบ ค.พ.12)

ที่มา : กลุ่มวิจัยการคุ้มครองพันธุ์พืช

สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช

โทร. 02-9407214

www.doa.go.th/pvp/main.html

แผนภูมิแสดงขั้นตอนการขออนุญาต การอนุญาต และการทำข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์ในการเข้าถึงพันธุพืช

